

DOBRINJSKI PJESNIK-GLAGOLJAŠ IVAN URAVIĆ (1662—1732)

Vjekoslav Štefanić

Kulturno bogatstvo otoka Krka sastoji se od nekoliko specifičnosti, među kojima je jedna od najtipičnijih glagoljska pismenost. Glagoljsko pismo bilo je u svestranoj upotrebi, a spomenici njime pisani sačuvani su danas na otoku od XI pa do XIX stoljeća neprekidno. No, krčki glagoljski rukopisi najvećim su dijelom praktičnog karaktera, bilo za crkvene bilo za civilne potrebe, dok književnih djela u užem smislu ima doista malo. Duh srednjeg vijeka otegnuo se na Krku dugo, tako da na njem ne nalazimo potvrda renesansne književnosti kao u nekim dalmatinskim gradovima (Zadar, Split, Hvar, Dubrovnik). No, i u crkvenim knjigama glagoljskim, kao što su misali i brevijari, a pogotovo u zbornicima različita sadržaja iz srednjeg vijeka i iz kasnijih stoljeća, nalazimo lijepih književnih tekstova različite provenijencije na više ili manje narodnom jeziku, ali oni imaju uvijek određenu funkciju bilo bogoslužnu, bilo poučnu, bilo odgojnu.¹ Književnost kao individualna umjetnost s ličnim doživljavanjem ili subjektivnim izrazom — makar i religioznom — na našem otoku nije imala sreće. Nadmašila ju je narodna pjesma koja je — u koliko nam je sačuvana — efektno znala izraziti lirska raspoloženja.² Drugim riječima, otok Krk se ne može pohvaliti ni jednim većim književnim imenom prije XIX—XX stoljeća. Tu činjenicu neće demantirati niti stihovi Ivana Uravića koje ću ovdje objelodaniti, ali u nestašici originalnog pjesništva neće biti suvišno da otmemo zaboravu dvadesetak pjesama i pjesmica jednoga domaćeg stihotvorca.

ZA URAVIĆEVU BIOGRAFIJU

Ivan Uravić rođen je u Dobrinju god. 1662. i tu je umro 9. rujna 1732. Sve što o njem znamo, pa i tekstove njegovih pjesama, znamo iz registra bivšega dobrinjskog kapitula ili župe. Jedni se od njih čuvaju u župnom uredu u Dobrinju zajedno s bratovštinskim knjigama, a pi-

sani su pretežno glagoljicom, manje talijanski,³ matični registri tj. matice rođenih, vjenčanih i umrlih čuvaju se od 1950. u Arhivu Jugoslavenske akademije u Zagrebu.⁴ O Uraviću počinjemo dobivati konkretne podatke od god. 1688, tj. otkad nailazimo na njegove upise u matičnim registrima (knjiga u Akademiji sign. IX 12) na kojima se potpisao kao pop; od god. 1691. on se u formulama krštenja počinje nazivati viceplovanom, a od 12. aprila 1710. već se naziva plovanom. Čak je svoj nastup plovanske časti obilježio u istoj matičnoj knjizi uz god. 1710. (sign. IX 12, list 247^v) posebnom pjesmicom, iz koje saznajemo da je 7. marča 1710. bio pokopan dobrinjski plovani pop Mikul Malateštinić u crkvi sv. Stjepana (župnoj) i da je onda Uravić pošao pred principa (dužda) Ivana Kornera koji ga je imenovao plovanom.⁵ U svojoj 48. godini života postao je, dakle, plovani Dobrinja, a to je bila najuglednija osoba Dobrinja i okolice koja je padala pod njegovu župu. Župni registri, posebno matični, postali su plijen njegove grafomanske sklonosti. Ne samo da su njegove matične registracije postale opširnije i slobodnije nego on umeće stvari koje nikako ovamo ne spadaju: to su njegove refleksije, češće u obliku stihova, pa čak i čitavih pjesama, tu su hronološki zapisi i statistički popisi pučanstva. Time je omogućio da štošta saznamo i za njegovu biografiju i za povijest Dobrinja.

U matičnoj knjizi IX 12 na listu 101^v zapisao je Uravić svoj prvi statistički zapis o stanju duša god. 1711, koji glasi:

1711 dan 5 aprila ovo leto bi duš za presveto pričešćenje jednoga i drugoga spola osam sat i pedeset, a na Sužani i ča njih ne bi domu bi njih okoli dvisto — to bi svih tisuć i jošće berže veće neg manje.

U matičnoj knjizi IX 13 na listu 9^v—23^v upisan je pod datumom 20. maja 1723. najprije detaljan popis ljudi i stoke dobrinjske općine, što ga je imao dati dobrinjski sudac po zapovijedi generalnog providura za Dalmaciju. Ta je statistika vrlo zanimljiva za ekonomsku povijest otoka, jer daje podatke o svakom selu i svakom domaćinstvu poimence. Upada u oči veći broj krupne stoke u domaćinstvima, tj. konja i volova. Ovaj je popis pisan rukom popa Ivana Baldigare, koji je poslije Uravića postao plovani. U istoj je knjizi (list 23) Uravićevom rukom ispisano stanje duša od 4. julija 1723, a odmah za njim zapis s podacima za njegovu biografiju. Evo tih dvaju zapisa:

1723 dan 4 ijulija.

Popisah sve duše po zapovidi g. genara dan.⁶

Biše pop od mise — 23.

Žakan od svetih redov 4: malih osam.

Muži stari ki pasuju let 50 — 134.

Muži i junaci od let 18 do 50 — 150.

Fantić od leta⁷ 1 do 18 — 290.

Žen ke pasuju let 50 — 154.

Žen i dovic za rodit⁸ — 160.

Divojak vremenitih ženitbe — 130.

Golčić⁹ od leta 1 do 18, kako više.

Goličić od leta 1 do dobe ženitve — 280.

U sem petnaisto šesdeset¹⁰ i osam i poviše popi i žakni.

A ni bilo vina kako se nahajaše po desetini Dobrinji i Sužani okolo njegov svega baril sedam sto, jer ga ne pride biskupu i popom desetine neg baril sedamdeset malo već. I imam let 61 i ne spominam se da bi ga moja kuća kupovala nego se hranjaše sa intradum svojim, a sad mi ga premankiva. Zato ako će Bog, zutra dilim se va slavni grad Bnetački pohodit duža Alviža Mociniga za učinit¹¹ mu poklon. Na tom moji verni ostante zbogom¹² u milosti Boga. A broj duš i blaga šaljem gospodinu genaru od Dalmacije i Albanije providoru.¹³ Don Giovanni Urauih Plebanno scrisi con mano proprio.¹⁴

Dobrinj je u to doba bio mali gradić (čak se nazivao gradom). Plovan je na čelu kapitula, tj. zajednice svećenika koji zajednički obavljaju dušobrižničke poslove u svim crkvama grada i okolnih sela; kler uživa prihode od crkvene desetine (koju dijele s krčkim biskupom) i od crkvenih dobara. Ali svećenici su morali i sami raditi težačke poslove, jer od navedenih prihoda nije se mogao izdržavati brojni kler koji je živio na 1000 do 1500 duša — kako se kretao broj stanovnika za Uravićeva života. Poznato već obilje svećenstva na Krku potvrđuje i gornji Uravićev zapis, u kojem se kaže da su god. 1723. bila u Dobrinju 23 svećenika i k tomu 4 viša i 8 nižih klerika. Šest godina kasnije, tj. 1729, isti je Uravić — upisujući u Prvu kapitulsku knjigu (list 274) jednu zakladu s obvezama klera — napisao da u Dobrinju ima 27 popova. Plovana je imenovala mletačka vlada, koja je sebi zadržavala pravo nadzora nad Crkvom, a osobito je inzistirala na pravu ingerencije u poslovanje bratovština — u Dobrinju je u XVII st. bilo do 30 bratovština, a u XVIII st. broj je već pao na polovicu.¹⁵ Stoga je razumljivo što je Uravić u gornjem zapisu napisao da »zutra« (dakle 5. jula 1723) polazi u »glavni grad Bnetački« pohoditi dužda Alvisa Moceniga — vjerojatno ne baš lično njega — da mu se pokloni. Vjerojatno je Uravić kod toga mislio da od dužda isposluje kakav beneficij, da ne putuje badava. Prije odlaska šalje generalnom providuru »broj duš i blaga«, što bi značilo da šalje onaj detaljan popis što ga je u istoj matičnoj knjizi popisao njegov zamjenik pop Baldigara.¹⁶

Nemam potvrde da je plovan Uravić doista otputovao u Veneciju, ali valjda jest. Vjerojatno je on sebi po horoskopu i izabrao dan putovanja, što razabiram iz činjenice da je na naleđu svojega gore citiranog zapisa (tj. na listu 23^v) svojom rukom napisao što je dobro ili nije dobro činiti prvih 7 dana lunarnog mjeseca. On počinje:

1. dan prvi meni jest dobro činit sve stvare kakonoti kupovati, sijati, saditi; vesma jest dobro počet koju (stvar) čovik hoće; ki se razbolie može imit dugu slabost, dali ozdraviet; ki se rodi poživiet mnogo; znimat kerv ni dobro.

Iz Uravićeve biografije znam još samo za njegovu smrt. U matičnoj knjizi umrlih (IX 13, list 223) njegova je smrt zabilježena 9. septembra 1732. s opaskom: **imi let sedamdeset**. Naslijedio ga je odmah pop Ivan Baldigara, koji je u matičnoj knjizi krštenih (IX 13, list 59) uz početak godine 1733. napisao u pjesničkoj žici svog predšasnika:

Dan 18 jenara 1733.
Poče plovan pisati,
toga leta zapovidati;
otac stari, mati mlada
spomene se od glavara
popa Ivana Baldigara;
i tako si ostali tako čineći
spomente se i ne speći.

A na kraju godine 1773. (list 63) isti je napisao:

Dan 16 sehtebra kako se vidi sprida, ja pop Ivan Baldigara bih učinjen plovan od prečastnoga gospodina Karla Ruzini principa bnetaškoga pod zapovidi njih časti.

URAVIĆEVI PRIJEVODI OFICIJA

Prije nego prijeđem na Uravićeve pjesme, spomenut ću još jednu njegovu djelatnost, a to je prevođenje novijih brevijarskih oficija s latinskog na domaći crkvenoslavenski jezik za potrebe dobrinjske crkve. O tom svjedoče dva mala rukopisa koja se danas nalaze u Arhivu Jugoslavenske akademije u Zagrebu, a ne zna se ni tko ni kada ih je predao Akademiji. Prvi je sveščić od 8 papirnih listova sign. IV a 46, pisan tipičnim Uravićevim glagoljskim kursivom.¹⁷ Rukopis ima ovu naslovnu stranu koju prepisujem sa svima pogreškama:

Oficii blažene diva (!) Marie od
gori Karmelitaske znet iz bervi-
ala rimskoga litiskoga (!) ki bi
štanpan Bnecih 1695 pod Andr-
iem Poleti pod znamenom ti-
lie¹⁸ a ja ga kopijah¹⁹ leta
1721 na harvatsko slovi-
ski jezikom materinskim dan
27 juliya Dobrignu.

Pop Ivan Uravić plovan dobrinski pisah.

Na 2. listu i dalje slijedi tekst čitava oficija za sve časove s ovim početkom: *Dan 16 juliya al drugda med osminoju Praznik spomenutija častni b(lažene) M(arije) d(ive) z gori Karmelitaske dupal 2 sana.*²⁰ *Na vičernji Antifon Krasna jesi* itd.

Prijevod toga teksta je hrapav, jezik je vrlo neujednačen i nedosljedan. Miješaju se hrvatski crkvenoslavenski oblici s ruskima (koji nisu česti) i s narodnim čakavskim osobinama, npr. **priugotovani biša** 3^v, **blaženo črivo nosivše te i sasca ka jesi sasal** 5. Poluglas ne upotrebljava, samo katkada apostrof: tzv. »jat« služi samo za skup »ja«, npr. **spomenu-tiē** (= spomenutija), **Mariē** (= Marija) i sl. Rusizmi su, naravno, ostatak Levakovićeve redakcije crkvenih glagoljskih knjiga, ali su relativno rijetki, jer Uravić nije dobro poznao ni karakteristike ruske redakcije ni staroslavenske gramatike.

Otkud Uravićev interes za oficij sv. Marije Karmelske? Među brojnim dobrinjskim bratovštinama postojala je tada i jedna uglednija pod istim titulom. U dobrinjskoj župi sačuvana su i tri njena registra.²¹ Jedan sadrži imovinsku dokumentaciju (ugovore, zajmove, najmove) pisane od god. 1718—1793. hrvatskoglagoljski i talijanski s oznakom »Libro terzo«. Drugi sadrži godišnje obračune poslovanja od god. 1737—1783; u njemu se sve više piše talijanski. Treći registar, pisan sav talijanski, ide od god. 1784. Ova je bratovština postojala u Dobrinju već god. 1659,²² što je neobično, jer je Gospa Karmelska bila svetkovina karmelićana, a istom je god. 1726. protegnuta na cijelu Crkvu.

Na naslovnoj strani oficija veli Uravić da je oficij »znet« iz Brevijara rimskoga koji da je bio štampan u Veneciji god. 1695. kod Andrije Poletija. Međutim, to se izdanje nije moglo naći među nama pristupačnim bibliografijama. H. Bohatta, *Bibliographie der Breviere 1501—1850*, Leipzig 1937, pozna samo Poletijevo izdanje **Breviarium Romanum** iz god. 1725.

Tekst oficija Uravić nije mogao naći u izdanju glagoljskog Brevijara iz god. 1688, jer ga još u njemu nije bilo; ušao je tek u glagoljsko izdanje iz god. 1791.

Drugi Uravićev glagoljski rukopis oficija nešto je veći. Nosi Akademijinu signaturu IV a 44, ima 40 listova sličnog formata kao i prednji rukopis, tj. 20 × 14,5 cm, a uvezan je u svijetli karton.²³ Pismo i pravopis također su im jednaki. Jezik je isto tako crkvenoslavenski pomiješan s nešto rusizama i s čakavskim oblicima. Knjižica sadrži nekoliko novijih oficija kojih nije bilo u glagoljskom brevijaru iz god. 1688. Na 1. listu nalazi se samo Uravićev zapis:

Ovo je knjiga gospodina plovana z Dobrigna 1722 na 24 agusta.

Evo koje tekstove oficija knjižica sadrži:

Dan [16] julija B(lažene) D(ive) M(arije) z gori Karmelitski — list 2—8^v. Zanimljivo je da se tekst ovog oficija ne podudara ni stvarno ni u redakcijskim detaljima s gore prikazanim istoimenim oficijem.

Dan 10 decembra. Praznik prenešenija kući svetoga doma B(lažene) M(arije) D(ive) dupal — list 8^v—17; dakle obrazac oficija o prijenosu svete kućice u Loret.

Dan 21 otopra s(vetih) div i mučenic Ursuli i družbenic njeje — list 21—22; ali ovdje su samo 4, 5. i 6. lekcija.

Dan 16 agusta. Blagdan S. Roka dupal, — list 22^v; ali samo je molitva.

Dan 30. agusta. Praznik S. Rože od svete Marije divi Limane dupal manši — list 22^v—23; opet samo molitva.

Dan 17 sektebra. Na dan blagda(na) B(lažene) D(ive) imene blažene dive Marije dupal veći — list 23—30; čitav vlastiti oficij.

Čtenije S. evanjelija po Ivanu s homilijom sv. Ambrozija — list 39—39^v; to je u stvari poseban neuvezan list, a sadrži dio oficija koji je i na 6—7. listu.

Vjerojatno je Ivan Uravić prevodilac i ovih oficija, ali sa sigurnošću možemo reći da ih je on barem prepisao. On naime nije izričito napisao da ih je preveo, kao što je to uradio u prvom rukopisu; a osim toga tekst oficija Majke božje Karmelske ne podudara se u oba rukopisa.

Tko je i kada ova dva rukopisa oficija predao Akademiji, nije poznato, samo je netko (Kukuljević?) na 1. listu drugog oficija napisao olovkom: **iz Dobrinja**.

Vrijednost prijevoda opisanih oficija nije velik: niti je uvijek pogodena tačnost smisla, niti je ujednačen stil, ni jezik, ni pravopis. Čak su i pisarske pogreške prilično česte (kao i u drugim Uravićevim rukopisima). Ne bih stoga rekao da je imao većih ambicija, tj. da njegov prijevod prijeđe granice Dobrinja ili da se štampa. Takvih lokalnih pokušaja prevodenja novijih oficija ima u glagoljaša XVIII stoljeća veći broj.

URAVIĆEVI STIHOVI

Uravićevih stihova našao sam samo u matičnim registrima dobrinjske župe. On je sebi priuštio zadovoljstvo da u službenim registrima dade oduška svojim stihotvoračkim sklonostima, i to ne samo u dvjema registrima koji su bili aktuelni za njegova župnikovanja nego i u jednom starijem — gdje je našao mjesta. Možda bi se njegovih stihova moglo naći još u kojem arhivskom spisu u Dobrinju ili drugdje.

Uravićeve pjesme imaju u stvari više ili manje prigodan karakter i zato su (gotovo) sve datirane. Stoga ih je moguće poredati kronološkim redom — kako ću ih dalje i štampati. Godine njihova postanja teku od 1710. do 1730. U takvom poretku — kako sam pjesme i numerirao — naći će se jedna do druge pjesme različite veličine i različite osnovne teme.

Kao prigodne pjesme one su improvizacije i stoga nisu dotjerane ni s formalne ni s misaone strane. Ipak se njihovu autoru ne može poreći imaginacija, slikovitost u izražavanju, dobre refleksije i komparacije. Njegovim pjesmama nedostaje ustrajnost u dovršavanju zamišljenih tema i u usavršavanju metričkih jedinica, stihova. S formalne strane najstabilniji mu je elemenat pjesme rima. Tomu svemu ne treba se čuditi kad vidimo da je pojedine pjesme improvizirao na početku pojedinih matičnih partija, kao što su krštenja, vjenčanja ili smrti, ili na početku pojedinih godina, pa je svoje pjesme upravo ugurao na takva mjesta, a nije ih (koliko nam je poznato) kasnije prepisivao i dotjerivao. Budući

da je bio po položaju plovani, ta se činjenica ogleda i u njegovim stihovima, a njegove moralističke refleksije prekrile su katkada lijepo zamišljene slike i ideje. Ipak nas taj konzervativan mislilac iznenadi po kojim realističkim obrtom. Iako mu priznajemo pjesničku žicu, očit je nedostatak njegova književnog obrazovanja ili barem veće književne ambicije, koju mu nije mogla uliti njegova uža okolina. Ipak se ne bih usudio nijekati da nije koja dobrinjska (krčka) narodna pjesma plod Uravićeve inspiracije.

A sada evo kronološkim redom njegovih pjesama, u kojima sam samo nešto dotjerao grafiju i interpunkciju i uklonio očite pisarske pogreške.

1.

U matičnoj knjizi IX 12 na listu 247^v, i to u partiji umrlih uz god. 1710. Uravić je zapisao prigodnu pjesmu prilikom svoga nastupa na dužnost plovana nakon smrti plovana Mikule Malateštinića. U toj pjesmi od 16 stihova glavno je težište na rimama koje stoje na kraju dvostihova nejednakog metra; ti stihovi nemaju na stalne cezure ni stalnog broja slogova (od 10 do 14), a tu raznolikost ne korigira ni kontrahirano čitanje susjednih vokala kao jedan slog. Tekst glasi:

Tisuće sedam sto deset odviše,
marča miseca sedmi dan biše,
Malateštinić pop Mikul, Dobrinja plovani,
svetoga Stipana crikvi budući pokopan,
ja ubog redovnik Ivan po imenu,
pridivkum Uravić pak po plemenu,
pošadši pred principa Kornera Ivana,
ki mane nedostojna odredi plovana.
Redovni, svitovni svi se pomolite
i ča koga uvredih svi mi oprostite.
Dokli sam živ pomnju imam imiti
ki se rode i ki živu, ki ote umriti.
Kad se ja pak dilim iz tela tamnice,
molte Boga za me sve verne dušice,
zač jest meni dat račun od mene i od vas
na moje skrbne smrti zadnji čas.

2.

U registru IX 12 na listu 101 pisana je pjesma »Kuma mlada, baba stara« u partiji krštenih, vrlo vjerojatno god. 1711, jer je na naleđu istog lista župnik pisao zapise te godine. Pjesma je ovoga puta formalno dotjerana, sastavljena od 16 parno rimiranih osmeraca. Sadržaj i ton pjesme ko da kolebaju između ozbiljne situacije i šaljivog osmijeha, kad plovani traži od vjernika da se u svakoj zgodi sjete plovana.

Kuma mlada, baba stara
spomente se od glavara:
kada dite porodite,
k plovanu ga prinesite.

Kad pak hćercu oženite,
pogaču mu prinesite;
i kada se razbolite,
po plovana vi pošljite,
neka²⁴ šalje redovnike
ki ukripe nemoćnike
i molitvu govoreći,
sakramente prinoseći,
da je verno verni primu
prija nego svita minu;
užiži njih duha plamen
i milosti Božje, amen.

3.

U registru IX 12 na listu 225^v uz zapise vjenčanja god. 1713. nalazi se pjesmica od 8 stihova koji su dosta pravilni. Po sadržaju to je prigodna svatovska pjesma u kojoj se djevojka oprašta od svoje majke. Mogla je lako ući u narod:

Mila majko, ostan zbogom,
jere ja grem z dragim drugom.
Poj mi, hćerce, v miru zbogom
i ne srdi se z tvojim združī,
Po volji se ti š njim združī,
nigdar mi se već ne tuži.
Va to teško brime ki se oprti
nosit ga je tja do smrti.

4.

U registru 12 na listu 114^v nalaze se četiri stiha uz početak godine 1714. Formalno nisu baš pravilni, glavna im je rima. Idejno se po refleksiji vežu uz početak godine.

Dan za dnevom²⁵ misec mine,
misec za misecom lito pride,
lito za litom kolom hodi,
jedan umre, drugi se rodi,

5.

U registru IX 12 na listu 251^v nalazimo uz upisivanja umrlih god. 1714. samo dva stiha koji sadrže refleksiju o prolaznosti.

Lito jest prošlo, drugo oće prit,
a svim ljudem jednuč²⁶ jest umrit.

6.

U registru IX 12 na listu 118 u partiji krštenih na početku god. 1715. nalazimo 14 stihova nejednakog broja slogova; samo prvih šest su pravilni osmerci 4+4 s rimama. Sadrže paralelu janjčića i ptića s djecom koja, kad odrastu, ostavljaju roditelje.

Mali jančić z majkom teče
i ptić krila dokle steče;
čim potrebu ima hrane,
majku zove na sve strane,
kad izleti ne zna nišće,
nit ju zove nit ju išće.
Dicu zihrani otac mati,
dica ga čine pak plakati.
za njih se trude, zadiraju,
a oni njim nasiraju.²⁷
Kako oni čine ocu al materi
tako njim ote sini i hćeri.

7.

U registru IX 12 na listu 231 uz upise vjenčanih god. 1715. nalazi se Uravićeva pjesma od 18 nejednakih stihova s rimama. Pjesma je u stvari prigodna, jer obrađuje misli pri obredu vjenčanja. Slika o prstenu je dvoznačna, stoga je valjda već od pjesnikove ruke sva prekrížena, a pored nje je napisana druga pjesma.

Ka će žena poštena biti
tribi njoj je prija ga mužu staviti.²⁸
A koja ga pusti prija mužu staviti
moglo bi njoj potle žal vele biti.
I već krat se tako zgodi
ter neboga pak se boli.
A to je ta favola,²⁹
razumna rič kako zdola.
Plovan prsten blagoslavlja,³⁰
zaručniku ga podava.

Žaručnik prsten drži,
zaružnica prst va nj vloži.
Plovan Ocem † i Sinom blagoslivlja
i Duh sveti vrh³¹ njih zaziva.
Ki se združi s pravu viru
Bog ga drži vazda v miru.
Ako ji sprave smamno,³²
već krat živu dosti tamno.

8.

U istom registru pored gornje (prekrižene) nalazi se druga pjesmica od šest stihova; plovan se tuži na slabe prihode.

Plovan Dobrinja
dosti truda ima,
a dobitka ošće unje³³
kakonoti kozje vune;
Toliko dobitka dviže
koliko se na kozi nastriže.

9.

U registru IX 12 na listu 252^v pored početak upisivanja umrlih god. 1715. plova Uravić zapisuje pjesmu od 12 (13) stihova različite veličine na prigodnu temu o smrti. Sadrži opet lijepu paralelu između sudbine ptica i ljudi.

Ptičice na drivu side, hiti se vu nje puškar,³⁴
a one se prestraše, polete daleče na drugu stvar;
paka se pozabe ter vaspēt ondi prilete,
ne spominaju se od pobijenih, nego se vesele.
Zvon na mrtvoga zazvoni, svi se boje ter se pominaju,
niki se plaču strašeć se, mrtvoga miluju;
malo potom toga vrimena ništar se ne spominaju,
ni svoji ni tuji veće se ne boje niti ga žaluju,
a on mrt leži (v) najstarijem lancuni aliti odeli,³⁵
a duša je osujena sa zlimi al dobrimi deli.
Spomen se, človiče, ne griši ni drž tujega,
zač ti oće hitro prit da ti je ostavit vlašćega tvojega.
I počinjem pisat ki mru leta sega.

10.

U istom registru IX 12 na 125. listu napisao je Uravić jednu pjesmicu uz Novu godinu 1717, koja bi u osnovi trebala biti dvanaesteračka, ali ima metričkih nepravilnosti. Motiv pjesme je rad kao ljudska dužnost.

Tako je od Boga Adamu rečeno,
trudit se je tribi za život pošteno:
popom moliti i crikvu nastojati,
za spasiti duše vazda se travaljati,³⁶
kopaču³⁷ kopati do poti i orati,
mornaru po moru morske vali razbijati,
trgovcem i ostalim va dne i v noći pametom misliti
za ne uvrediti dušu i pošteno živiti.

11.

Nakon prednje pjesme slijedi neposredno druga od šest nejednakih stihova. Ideja: sve su životinje stvorene za čovjeka, a čovjek da služi Bogu.

Konje i volove i ovčice,
pitome i divje sve živinice
sve su za človika od Boga stvorene
i za služiti Bogu muži i žene.
Svako dihanije³⁸ da³⁹ hvali Boga David govori,
bojat⁴⁰ se jest Boga na zemlji i mori.

12.

U istom matičnom registru IX 12 na listu 186^v uz upise umrlih god. 1717. Uravić je opet bio nadahnut motivom smrti te je napisao pjesmu od 18 vrlo nejednakih stihova. U formalnoj nedotjeranosti najstabilnija je rima. Iako misli nisu dorečene, slike su vrlo plastične.

Kada umre otac, mati ter ostanu male sirotice,
plaču dužni da nimu niti hoti imit⁴¹ oca ni majčice.
Kada muža zgube, žalostne su udovice
da njim na drugi život muž gre, črne kukavice.
Ali ja tu žalost držim koti kada oganj umret:
oganj mi je umrl, daj mi ga, družice, vred.
Oganj umre, poj susedi po njega
al ga skrešiši tvrdoga kamena.
Umre mužu žena al ženi muž, veće nije njega,
alit more imit udilje drugega.
Ako je zgubi⁴² oca al majku,
nigdar ne će moći najt ju.
Oti plakat, oti žurit,
svakomu (je) jednuč umrit.
Ki ostane malo plače
paka potom vesel skače.
Hiti strati ča ti škrinji i u zdeli,
a ki umre gre svojimi deli.

13.

U istom registru IX 12 na listu 128 u partiji krštenih god. 1718. nalazi se mala pjesmica od 5 stihova, upravo fragment.

Kupovat meso, kupovat ribi,
ulje, vino i ostale potribi,
Kadi je dice kruha je tribi
i u letu i u zimi.
Ki se oženi zaman ne sidi.

14.

U registru IX 12 na listu 258 uz upisivanje mrtvih god. 1718. samo su četiri stiha refleksije o smrti.

Lito, podzimak, zima, protulitje,
spomen se, nebore, jednoč umrit je
bogatu i ubogu i starimi i mladimi,
ki se sada rode i ki se ote za njimi.

15.

Uravić se dohvatio i starijeg matičnog registra IX 10 u koji se u njegovo doba nije više upisivalo. Tu je on — našavši čistog papira — na listu 87—88 zapisao oveću pjesmu od 180 stihova o mesopustu, u kojoj je na početku i datiranje god. 1718. Stihovi su u osnovi osmerački, ali Uravić često prelazi i u dulje stihove, dajući po običaju veću važnost rimi. Pjesma je u osnovi šaljiva, zamišljena o mesopustu, tako da je sadržaj stavljen u oblik testamenta »tužnoga starog« tj. mesopusta. U testamentu se forsira humor prema raznim zvanjima ili staležima, ali ne prelazi u oštriju satiru, naprotiv nad svime je prisutna tiha moralistička tendencija. Taj Uravićev sastavak sigurno ide u red folklornog običaja ispraćaja »Mesopusta« kojom zgodom se čita i njegov testament. Sastavljači testamenta se natječu u duhovitosti, da bi nasmejali publiku, pa im je slobodno uplesti u pjesmu i izvrgnuti smijehu pojedine, pa i ugledne, ljude u mjestu aludirajući na njihove mane.

Ovu je pjesmu našao god. 1853. naš historičar i filolog Ivan Črnčić iz Polja (dobrinjskog) i publicirao je u »Slovenskom Glasniku« VI, Ljubljana 1860. (samo su u tom izdanju izostavljena 22 stiha). U tom slovenskom listu Črnčić je onih godina objelodanio nekoliko narodnih pjesama što ih je pribilježio na Krku (Dobrinju). Ja sam potpunu Uravićevu pjesmu našao u Črnčićevoj ostavštini u Krku zajedno s ostalim dobrinjskim narodnim pjesmama i publicirao je u knjizi »Narodne pjesme otoka Krka«, Zagreb 1944, str. 119—125. Samo ja još onda nisam znao da je ta pjesma prepisana iz dobrinjske matične knjige niti da je nju i zbirku

narodnih pjesama dobrinjskih sabrao Ivan Črnčić. Sada izdajem tekst pjesme po originalu u matičnoj knjizi JAZU IX 10.

Tisuć sedam sto let teciše,
osamnajsto jošće više,
šesti misec od agusta⁴³
u ferijah mesopusta,⁴⁴

a broj rimski jedanaajsti⁴⁵
ki se piše vazda česti
ja konponih⁴⁶ ovu pisan
kako od starih razumil sam.

Razboli se tužni stari
ki za vino kruto mari,
oči mu se zatvoriše
pokli mu bačve razadniše.

I tako posla po nodara
već pratika⁴⁷ od kozara
govoreći da je on kontenat⁴⁸
da mu piše teštamenat.

Jer za njega ne mari žena niti hći,
neg ga šalju k nesrići:
Hodi, starče, na posal,
da bi s njega ne došal!

Nebog nišće nima veće,
nič mu ze⁴⁹ lito a nič zima,
a nič je ženami ludo strati;⁵⁰
čim se hoće da dugi plati?

Kim je dužan svi mu prostite,
pogrebte ga i po njem mostite,⁵¹
a živa ga guvernajte,⁵²
i v starosti već nekajte.⁵³

Pušća cesaru i cesarici
i svim slugam i divici
i ostalim ki su dvora ostanki
po sve lito dobri danki.

Sudcu i sudinji
mnogo dobra: tri soldini,
ča ga čini na greb zanest
i va zemlju črnu zagrest.

A sučevoj lipoj hćeri
neka goji črne frnkeli;⁵⁴
ako bude gostom draga
ne manka njoj vele blaga.

Dokle bude lipa mlada
ne boji se žeje niti glada;
ako ludo stroši mladost,
u žalosti hoće starost.

A plovanu pušća crikvu
neka čini sam prediku,
neka kara, pripovida
da za grihe se spovida.

Neka krsti, oženjiva,
znam da malo on dobiva,
ma ni to mu nije škoda
v leti, zimi, svaku doba.

Gospodinu vice plovanu
od stara platna novu stomanju,⁵⁵
to se može kontentati,⁵⁶
napiti se ljudem dati.

Gospodinu li posniku⁵⁷
od bečića⁵⁸ velu sviću,
svetu misu kad govori
za žive i mrtve da se moli.

A svim ostalim kanonikom
i od mise redovnikom
svakomu velu sviću
malo manju neg posniku.⁵⁹

A žakni⁶⁰ kadi side tice
da paze, a ne kadi golice,⁶¹
perja ote najt za pisat korist,⁶²
a škodu obim sideć pol golic.⁶³

A muž ki uža ženu klepaču imit⁶⁴
da se popade mlana⁶⁵ i uhiti se mlit:
žena oće počat gučat,⁶⁶
tom toga⁶⁷ oće žena zamučat.

A žena ka će s mužem mir imati,
poslušat, mučat i opravljati,
a ne tužit se na muža po sedih,⁶⁸
a muž na ženu (v) tovernah⁶⁹ i selih.

Toti vam' o(d) starca nauk,
dajte mu tepla krušca od ruk.
Kadi žena s mirom žive s mužem,
tu ubozim korist i ostalim ljudem

A mornarom navigantom,⁷⁰
gospodarom tere fantom⁷¹

ki v mladosti troše ludo
ti v starosti stoje hudo.

Mnogi u starosti dobro staje
ki v mladosti verno sprave,
a ki v mladosti ludo stoje
ti v starosti pčence⁷² love.

Pokli sverše svoje poti,
pak ses tisnu kot⁷³ pas v kuti.
To njih uči dobri starac:
žena je kriva da je jarac.

Bî je starac več pun glada,
a žena mu biše mlada,
hti se lipo pak nositi,
zato pojde kruh dobiti.

I po njem se svi rižite⁷⁴
ter se ludo ne ženite,
jer je ženu v noči ljubiti
a va dne se i š njum trudit.

Tribi je ženu obut i oditi
i dati njoj jisti i piti,
jer ki ne će živit tako,
more žena pojt naopako.

Da je vina, da je kruha,
da se peče, da se kuha,
razumijte oženjeni
ča je tribi jošće ženi.

Ča je pisat jur sramota,
starac muči kak sirota,
tak je zakon od naravi,
ča se svaki sam navadi.

A ostavlja on kopaču
i nebogu li oraču:
to mu ralo i motika
njemu hrana se do vika.

Štenta⁷⁵ nebog za popove,
kopa trudan za fratrove,
znojan, trudan (v) poti plove
rad soldatov i gospode.

A gospoda barunaju⁷⁶
i u hladu pak igraju
i težaku još se grde
ki mu jidu žuji tvrde.

Zapovid je od višnjega
poslušati starijega
zato tribi (v) svakoj stvari
poslušati gospodari.

Ma ča li je suprot Bogu
zapovedit to ne mogu;
ako suprot pak delaju
ti se v pakal popeljaju.

A starac kara vele lipo,
krivo dilo to je slipo;
kada pojde zo ovoga svita
već nikogar niš ne pita.

Dokli⁷⁷ je živ da ga pomogu,
a po smrti va gnoi vrgu
i gospodu jošće tako
koti njega sve jednako.

Kamenaru stinobijci
tvrde steni i kamici
za dobiti po njih tucati,
jur ne može niš ukrasti.

Železa bruseć ruki zmoči,
tukuć kamik gubi oči,
zemlji dubudu⁷⁸ halje kida
pošteno hranu on dobiva.

Pokle ne može sten klepati,
rizik mu je pojt petljati,⁷⁹
dicu bije, ženu mlati,
na delo jadan s tim se plati.

Svega reda pušća fratrom
i ostalim svim prošnjakom⁸⁰
torbu, bisagi i još uže
da malo sprave, da se ne tuže.

Teku v leti po selih kako tuča,
a zimi v celah⁸¹ hite mučat;
prediču, ma za dobiti,
a da provincijali⁸² mogu biti.

A ki imu regulu pravu
crikav svetu pomagaju;
zato starcu neka proste
kad mu va grob vrgu koste.

Med popi je lakomija,⁸³
a med fratri invidija;⁸⁴

ča oni živi zašparaju
po smerti njim rastrzaju.

Puste ljudem kih ne tuka,⁸⁵
stoga skoči već krat buka,
pravdaju⁸⁶ se već krat ob tom,
dadu jisti advokatom.

Nebog starac radi toga
ne ostavlja nišće svoga;
veće je sed nebog,⁸⁷ gubav,
pušća ženi staru ljubav.

Dokla je mlada neka skače,
a v starosti pak se plače;
prij a neg je njega pokopala
još je drugih jur iskala.

16.

U starijoj matičnoj knjizi sign. IX 10 na listu 120 još je jedna Uravićeva pjesma koja nije ni po čemu datirana. Ipak je ovdje stavljam u redosljed pod pretpostavkom da je i ona, poput prednje, unesena ovamo otprilike iste godine — 1718. Pjesma je moralistička, sadrži osudu bludnosti, ali u svojih 30 stihova malo ima formalne pravilnosti i poezije.

Pop Ivan Uravić počeh to pisati,
da dobro razmisli ki bude⁸⁸ to štati.
Rodi se i umira se va dne tere v noći,
a nikor ne mre ni umrit ni živit prez božje pomoći.
A ki bi se sam sobom udavi al ubi
ta kako i Juda dušu bi izgubi.
Kad bludnik z bludnicom človika začnu i rode,
po pohoti i naravi tako to stvore.
Bog po milosti hoće le dušu u tilo ditića poslati,
a mater i oca kruto kaštigati.
Zač Bog tako je hti zapoviditi
da tuja žena nima se ljubiti
niti jošće svojom bezredno bluditi
ter sebi i drugu veće krat nauditi.
Ki bludit počne koju god se oće ženum
on se zagružuje dolinum paklenum.
Srce se veseli va takvoj nasladnosti,
a duši i tilu pripravlja goresti.⁸⁹
Redovnik se dobrovoljno obeća da će čistoću⁹⁰ držati,
pak za ljubav ludu gre va blati ležati.
Blatan, smradan žrtvu posvećuje,
crikvu i svete stvari teško pogrjuje.

Svitovni muž kad se bludnosti⁹¹ povali,
dicu i ženu, svu kuću razžali.
Junak mlad kad se nauči to dilo držati,
dušu i telo može otrovati.
Divojčica bezredno mirka, mladića priziva,
kad zgubi poštenje, njega i sebe veće krat proklina.
Zato, bratjo, tribi je moliti
i ča volja božja ni ni tribi stvoriti.⁹³

17.

U registru IX 12 na listu 147 uz registriranje krštenih god. 1723. nalazi se Uravićeva pjesmica od 6 nejednakih stihova. Glavno da je rima.

Sin i hći to su dvi diteti,
kruha njim je tribi i v zimi i v leti.
Čaće i mame skrbi š nje
dokli budu mogli hodit na črišnje.
Kad budu mogli pojt na stablo zobati,
i će moć i kruh dobivati.

18.

U registru IX 13 na listu 221 napisao je Uravić u početku god. 1725. uz maticu umrlih neka dva stiha.

Ki se rodi tako veli: Daj me, majko, vred⁹⁴ u slamu.
Veli mrtvi: Dajte me vi v jamu — i vi ćete vred za manum.

19.

U istom registru uz god. 1726. ova su dva stiha:
Lito je počalo, priti će mu kraj,
neg pripravmo se za pojti u raj.

20.

U istom registru uz god. 1727. ova su četiri stiha:

Potribujet pripravit se⁹⁵
dobrim dilom za spasit se;
i jednuč jest svakomu umrit
i po smrti na račun⁹⁶ jest prit.

21.

U istom registru uz god. 1729. kad se počinju upisivati mrtvi, ova su 4 stiha:

Počijem pisat mrtvih ljudi
 ki će spati grobih dokle njih truba božja zbudi,
 kako veli David⁹⁷ i sibila;
 poslušajte⁹⁸ bratjo mila.

22.

U istom registru kod upisa umrlih za god. 1730. ova su mala četiri stiha:

Budite vazda bdeći
 i za smrt skrbeći
 obdan i obnoć —
 i tako ćemo u raj pojt.

BILJEŠKE:

¹ O glagoljskim rukopisima otoka isp. Vj. Štefanić, *Glagoljski rukopisi otoka Krka*, izd. Jugoslavenske akademije, Zagreb 1960.

² Krčke narodne pjesme starijeg razdoblja pretežno su štampane u izdanjima: Hrvatske narodne pjesme što se pjevaju po Istri i Kvarnerskih otocih, Trst 1879. (izd. Naše Sloge); drugo, popunjeno izdanje priredio je Viktor Car Emin: *Istarske narodne pjesme*, Opatija 1924; Vj. Štefanić, *Narodne pjesme otoka Krka*, Zagreb 1944.

³ Isp. Vj. Štefanić, *Glagoljski rukopisi otoka Krka*, n. dj., str. 69—86.

⁴ Ove će matične knjige biti tačnije opisane u mojoj knjizi *Glagoljski rukopisi Jugoslavenske akademije*, II dio, koja se nalazi u štampi.

⁵ Čitavu pjesmicu vidi dalje pod br. 1.

⁶ To je pisarska pogreška — umjesto gospodina generala, tj. generalnog providura Dalmacije i Albanije koji je tada bio Marc' Antonio Diedo (1721—1723). Što bi značilo *dan*, ne mogu se dosjetiti.

⁷ U originalu *Fatić o leta*, tj. dječaka od godine.

⁸ tj. sposobnih za rađanje.

⁹ U rukopisu *Golčić*; *golčić* je deminutiv od *golac*, mladić. momčić; analogno je niže *golčica*, djevojčica.

¹⁰ U rukopisu *sesdeset*.

¹¹ U rukopisu *učit*.

¹² U rukopisu *z sbogom*.

¹³ Bit će to opet generalni providur Dalmacije i Albanije Marc' Antonio Diedo.

¹⁴ Ovaj Uravićev potpis pisan je latinicom u kojoj se miješaju i glagoljska slova.

¹⁵ Vj. Štefanić, *Glagoljski rukopisi otoka Krka*, n. dj., str. 17.

¹⁶ Popovi dakle taj posao obavljaju umjesto suca.

¹⁷ Isp. Vj. Štefanić, *Glagoljski rukopisi Jugoslavenske akademije*, I dio, Zagreb 1969, str. 158.

¹⁸ *tilia* (latinski) znači lipa, u stvari štamparski znak (cimer).

¹⁹ *kopijah* od *kopijati* (lat. ili talij. copiare) znači obično prepisati, ali iz cijelog konteksta Uravićeve naslovne stranice proizlazi značenje 'prevesti', tj. prevedoh iz rimsko-latinskoga Brevijara »na hrvatsko-slovenski«; kad bi značenje bilo »prepisah na hrvatsko-slovenski«, onda bismo morali s nategom pretpostavljati da je Uravić prepisao s nečijeg tuđeg prijevoda, a na to nas njegove riječi ne ovlašćuju.

²⁰ tj. rang blagdana dvostruk drugog reda.

²¹ Isp. Vj. Štefanić, *Glagoljski rukopisi otoka Krka*, str. 50 i 78.

²² Naime, te godine krčki biskup Juraj Georgiceo (Jurjević) na generalnoj vizitaciji nagovara članove te bratovštine da ne dopuste da im mletački pro-vidur pregledava račune — što je odraz između crkvenih i civilnih vlasti za nadzor nad bratovštinama. Isp. M. Polonijo, *O starim bratovštinama na otoku Krku*, Bogoslovska smotra XXIII, Zagreb 1935, str. 66.

²³ Isp. Vj. Štefanić, *Glagoljski rukopisi Jugoslavenske akademije*, I, str. 152.

²⁴ U rukopisu *nika*.

²⁵ U rukopisu *dnebon*.

²⁶ U rukopisu *ednučč*.

²⁷ *nasiraju* imperf. prema »nasrati«.

²⁸ tj. prije mužu staviti prst u prsten — dakle vjenčati se — kako to niže pjesnik tumači.

²⁹ *favola* (talij.), basna, odgonetka.

³⁰ U rukopisu *blagoslavla* (mj. *blagoslivla*, kako je niže) vjerojatno zbog (nečiste) rime *podava*.

³¹ U rukopisu *ver* tj. verh, vrh, povrh.

³² Ako ih sastave ludo, bezumno.

³³ U rukopisu *u nne*, koje možda treba čitati *unje* = bolje (više), tj. prema slaroslav. *un'* = dobar.

³⁴ strijelac koji puca iz puške.

³⁵ plahti ili pokrivaču.

³⁶ *travaljati* (tal. travagliare), brinuti se, skrbiti.

³⁷ U rukopisu *kopoču*.

³⁸ *dihanije*, stvorenje (u lat. *omnis spiritus*).

³⁹ U rukopisu *do*.

⁴⁰ U rukopisu *boč* = boja(t).

⁴¹ Vjerojatno iskvareno umj. da nemaju niti hote imiti.

⁴² U rukopisu *ji zgubi* vjerojatno bi trebalo čitati *je zgubi(l)*, ako nećemo ispraviti u *ki zgubi*.

⁴³ God. 1718. mesopust je padao na kraj mjeseca februara, tj. šest mjeseci od augusta.

⁴⁴ *ferije* su u crkvenom jeziku dani u tjednu osim subote i nedjelje; prema tomu *ferije mesopusta* znači utorak — posljednji dan korizme.

⁴⁵ broj *rimski jedanaesti* je u stvari jedanaesta indikacija (petnaest-godišnji period).

⁴⁶ *konponih*, prema talij. *comporre*, složih.

- 47 više vješta (talij. *pratico*).
- 48 *kontenat* (talij. *contento*), zadovoljan.
- 49 nešto mu uze.
- 50 a nešto je sa ženama ludo stratio.
- 51 mastite, gazite.
- 52 prema talij. *governare* = njegovati.
- 53 *nekajte*, pustite, ne dirajte.
- 54 *frnkeli*, uvojni.
- 55 *stomanja*, košulja.
- 56 *kontentati se* (talij. *contentarsi*), zadovoljiti se.
- 57 *posnik*, ispovednik.
- 58 *bečić* (prema talij. *bezzo*), najsitniji mletački novac.
- 59 Sve je to ironija, jer se za bečić nije mogla kupiti ni mala svijeća.
- 60 *žakni*, klerici.
- 61 *golice*, djevojke.
- 62 naći će ptičje perje za pisanje.
- 63 *pol golic*, kod djevojaka.
- 64 muž koji ima (*uža imit*, tal. *usa avere*) ženu klepetušu.
- 65 *mlan*, držak kojim se ručno okreće žrvanj.
- 66 *gučat*, šumjeti, bučiti.
- 67 *tom toga*, međutim, dotle.
- 68 po posijelima.
- 69 *toverna* (talij. *taverna*), krčma.
- 70 *navigant* (talij. *navigante*), onaj koji plovi.
- 71 *fanat* (talij. *fante*), momak.
- 72 *pčence*, šence, uši.
- 73 *kot*, kao.
- 74 *rižite se* (prema talij. *reggersi*), ravnajte.
- 75 *štentati* (talij. *stentare*), raditi, mučiti se.
- 76 *barunaju* od *barunati*, provoditi lakouman život.
- 77 U rukopisu *dakli*.
- 78 Vjerojatno pisarska pogreška mj. »zemlju dubuč«.
- 79 u opasnosti je da pođe prosjačiti.
- 80 prosjacima.
- 81 *cela*, ćelija, sobica.
- 82 *provincijal*, starješina redovničke pokrajine.
- 83 *lakomija*, lakomost.
- 84 *invidija* (talij. *invidia*), zavist.
- 85 *tuka* od *tukat* (talij. *toccare*), pripadati.
- 86 U rukopisu *pravdu*.
- 87 U rukopisu *nobog*.
- 88 U rukopisu *bu*.
- 89 *gorest*, gorčina.
- 90 U rukopisu *cistoću*.
- 91 U rukopisu *bludninisti*.
- 92 *mirkati*, gledati, motriti.
- 93 U rukopisu posljednja riječ nije dosta čitljiva.
- 94 *vred*, brzo, doskora.

⁹⁵ U rukopisu *priprat se*.

⁹⁶ U rukopisu *raču*.

⁹⁷ U rukopisu *Davit*.

⁹⁸ U rukopisu *pošlaite*.

Riassunto

IVAN URAVIĆ (1662—1732), IL POETA GLAGOLITA DI DOBRINJ

Sull'isola di Veglia fiorì una richissima letteratura glagolitica. Assai povera, però, è quella del periodo rinascimentale, ad esempio di qualche vicina città adlmata. Infatti, non ci è parvenuta nessuna voce letteraria degna di menzione prima dei sec. XIX — XX. Questo fatto non lo smentiscono nemmeno i versi di Ivan Uravić (1662 — 1732) pubblicati in questo volume. Il nostro, dal 1710 fino morte funparroco a Dobrinj, una cittadina di circa 1000—1500 anime che contava fino a 20—27 preti!

Oltre ad una ventina di poesie, fino ad oggi si sono conservati due manoscritti glagolitici per riti ecclesiastici tradoto da Ivan Uravić da un breviario latino in lingua veteroslava che rivela notevoli influssi dialettali del paese. Ne è derivato un breviario quasi del tutto nuovo. Il manoscritto, che reca la data di 1721, contiene l'Ufficio della beata vergine Maria Carmelitana e un altro del 1722 con sette uffizi (per la maggior parte incompleti). Queste traduzioni a uso della chiesa di Dobrinj sono quasi prive di significato letterario.

Le poesie di Ivan Uravić, ciascuna dai 2 ai 180 versi, non sono mai state raccolte in volume. Sono infatti poesie d'occasione che l'autore annotò in margine ai registri, in particolare sui fogli iniziali dei libri di battesimo, matrimonio e decessi, di anno in anno. In questo modo esse sono datate dall'anno 1710 al 1730. Le poesie sono di uno scarso rigore nell'elaborazione formale e contenutistica: attenzione particolare e dedicata soltanto alle rime. Tuttavia Uravić ebbe una vena poetica: fantasia esuberante e spirito riflessivo. C'è inoltre una tendenza verso un modo di espressione più realistico.

Si ritiene opportuno di pubblicare queste poesie e di sottrarle all'oblio poiché non si tratta soltanto di una poesia religiosa scitta da un parroco.

La maggiore di queste poesie (la 15ª qui pubblicata) è un canto carnascialesco, una specie di testamento del Carnevale (con la data del 1718), impregnata di una sottile ironia verso il clero che sfrutta i suoi contadini.

Questa raccolta di 22 poesie, ciascuna di esse preceduta da un commento succinto contiene pure le note con le spiegazioni delle parole poco conosciute.

Traduzione di Oskar Kisić

**KRČKI
ZBORNIK**

1

**KRK
1970**

KRČKI ZBORNIK

POVIJESNOG DRUŠTVA OTOKA KRKA
PODRUŽNICE POVIJESNOG DRUŠTVA HRVATSKE

SVEZAK 1

Urednički odbor:

dr BRANKO FUČIĆ

PETAR STRČIĆ (glavni urednik)

dr NIKOLA ŠPANJOL

RIKARD ŽIĆ

RUDOLF ŽIĆ

Ovaj je svezak uredio:

PETAR STRČIĆ

Nacrt korica:

dr BRANKO FUČIĆ